Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 27 (279) | ГОД VI | БЕЛАСТОК 2 ЛІПЕНЯ 1961 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

На настаўніцкія тэмы

Прыбліжэнне школы да жыцця і лекцыя гісторыі

Грамадства ставіць нашым школам вялікую задачу: прыблізіць школу да жыцця. Задача гэтая вырашана на шматлікіх канферэнцыях і нарадах нашых педагогаў, акрэслена шматлікімі інструкцыямі і паву чэннямі асветных устаноў.

Прынцып прыбліжэння школы да жыцця абазначае, што павінна яна тлумачыць акружаючае дзяцей жыццё, а адначасова рыхтаваць іх да актыўнага ўдзелу ў жыцці, як будучых грамадзян.

Прынцып гэты ў педагагічнай працы асноўны і самы правільны, аднак вельмі агульны. У практыцы нашых школ пераважна зводзіцца ён да праблемы прыбліжэння школы да вытворчасці.

Гэта зусім зразумела. Жыццё патрабуе ад нас, перад усім, эфектыўнай вытворчай працы, зразумення вытворчых працэсаў.

Гэта вельмі добра, што настаўнікі нашыя клапацяцца пра тое, каб у нашых школах было больш навуковых дапаможнікаў, каб лекцыі фізікі, хіміі, біялогіі давалі больш практычных ведаў, каб дзеці ў школе навучыліся карыстацца машынамі і прыладамі з якімі яны сустрэнуцца ў жыцці.

Вельмі добра, што ў нашу школу ўваходзіць так званая палітэхнізацыя. Аднак трэба сказаць, што палітэхнізацыя і прыбліжэнне школы да жыцця — дзве розныя праблемы.

Апрача ўрокаў фізікі, хіміі і біялогіі вялікае значэнне ў прыбліжэнні школы да жыцця мае вывучэнне такіх прадметаў, як гісторыі, беларускай і польскай моў. Аднак у практыцы не заўсёды гэта добра атрымоўваецца.

(Працяг на стар. 4)

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

РЭГІНА БЕЛЬСКАЯ і солтыс КЕРДЗЕЛЭК вітаюць чытачоў „НІВЫ"

Чытачы пазнаёміліся з імі ўжо даўно, слухаючы канцэртаў Польскага радыё.

Рэгіна Бельская — гданская спявачка — прыгожая жанчына, невысокага росту. Голас у яе поўны шчырай, сардэчнай задуменнасці. На сцэне чуецца свабодна і хутка навязвае кантакт з гледачамі.

А солтыс Кердзёлэк?

Шмат людзей уяўляе яго, як старэйшага мужчыну з вусамі, падкручваючы якія га-

(Працяг на стар. 5)

Прыгажосць развітых маладых кшталтаў, якія яшчэ нядаўна зайздросна хаваў перад цікаўным вокам скромны школьны фартушок. Атэстат сталасці дае права адкрыць іх і любавацца імі.

...Стаім на парозе жыцця і гэты вечар належыць да нас... Мелодыя танга спляла нашы рукі...

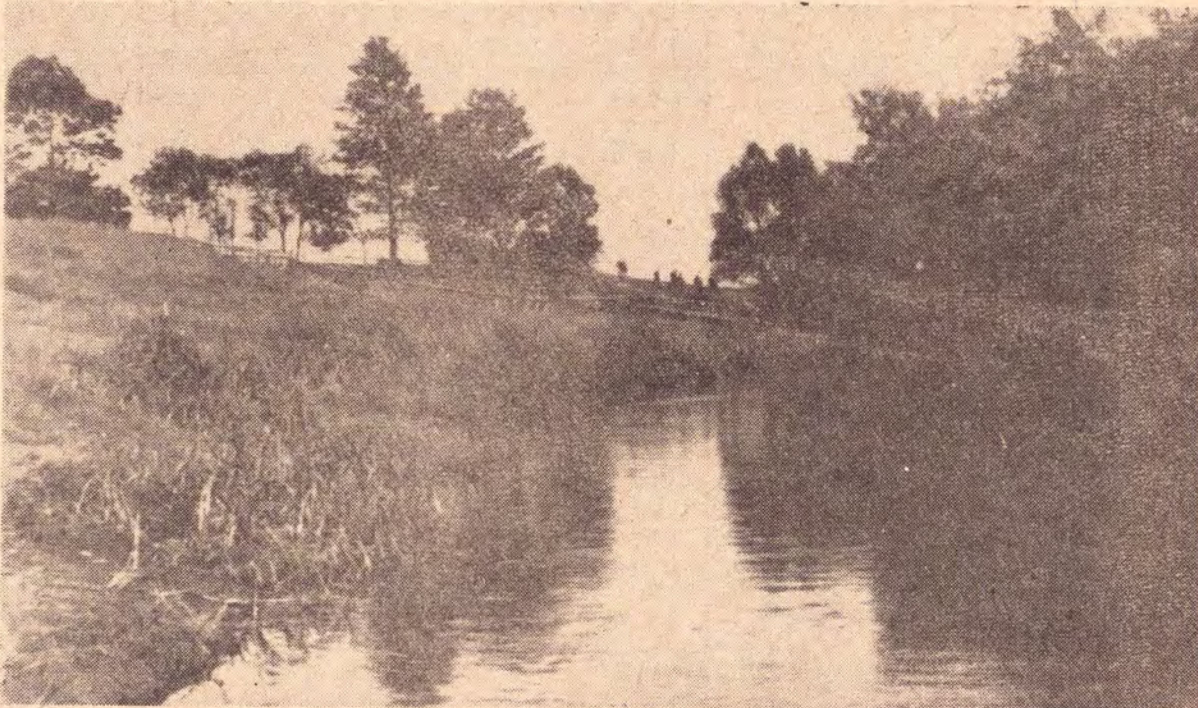
Фотарэпартаж з выпускнога вечара ў Бельскім Беларускім агульнаадукацыйным ліцэі глядзі на стар. 4.

ВЫСТАЎКА ДЗІЦЯЧАГА МАЛЮНКУ

Праз цэлы ліпень у будынку ГП БГКТ будзе адкрыта выстаўка дзіцячага малюнку беларускіх школ, якую ГП БГКТ арганізавала ў выніку праведзенага ў гэтым годзе конкурсу на найлепшы вучнёўскі малюнак — ілюстрацыю прачытанай кніжкі.

У верасні г. г. выстаўка будзе экспанавацца ў Беластоцкім Клубе міжнароднай кніжкі і друку.

Родныя краявіды

Рака Нараўка ля Старога Ляўкова. Фота: Ул. Юзвюк.

РАКЕТНАЕ СПАБОРНІЦТВА

Цікавае разважанне на тэму спаборніцтва ў пабудове касмічных ракет паміж Савецкім Саюзам а Злучанымі Штатамі змясціла заходня - нямецкая газета «Дойчэ Фольксцайтунг». «Перавага савецкай ракетнай тэхнікі, — піша газета, — дадае амерыканцам нямала клопатаў». Нібыта з таго часу, калі член Савецкай Акадэміі Навук праф. В. Трапезнікаў паведаміў на старонках «Праўды», што матор касмічнага карабля «Васток», які вынес на касмічную арбіту Гагарына. меў магутнасць «многіх» мільёнаў механічных коней, прапалі на мысе Кап Канавэраль надзеі дасягнення Савецкага Саюза ў 1964 г. у галіне касмічных палётаў дзякуючы вялікай ракеце «Сатурн», якая зараз будуецца. Як усім вядома. мыс Кап Канавэраль з'яўляецца месцам прабывання амерыканскага ракетнага цэнтра. з якога да гэтае пары запусцілі большасць касмічных снарадаў. Паводле газеты «Дойчэ Фольксцайтунг» магутнасць мотораў «Сатурна» будзе мець паўтара мільёна англійскіх фунтаў (у пералічэнні на механічныя коні дае гэта такую магутнасць, якую ўжо зараз маюць савецкія многаступенныя ракеты). Газета піша літаральна: «Савецкі Саюз мае ўжо сёння касмічныя караблі магутнасцю каля 20 мільёнаў КМ».

У публікацыі амерыканскага ўрада на тэму выніку даследавання «краін усходняга блока» ў галіне геафізікі, астраноміі і касмічных палётаў ёсць цытаваная справаздача пэўнага спецыяліста. Інфармуе ён, што сіла савецкай 5-ступеннай ракеты «Венера» мела 1,6 мільёнаў англійскіх фунтаў. Была яна ў 6 разоў цяжэйшай за амерыканскую ракету «Атляс» і ў 600 тысяч англійскіх фунтаў цяжэйшая за ракету «Сатурн», на якой амерыканскі канструктар Вэрнэр фон Браун апрацоўвае яшчэ планы. Ён паведамляе яшчэ, што даўжыня касмічнага карабля, запушчанага ў Савецкім Саюзе ў напрамку Венеры, мела 80 метраў. «Сатурн», якога падрыхтуюць да старту ў 1964 годзе, будзе мець даўжыню каля 52 метраў. Разрэз савецкай ракеты ў самым шырокім месцы меў 5 метраў, а разрэз «Сатурна» будзе мець 8 метраў. Амерыканскія ракетныя спецыялісты гавораць, што гэтая розніца звязана з большай магутнасцю савецкіх ракетных матораў, і яна дазваляе атрымаць на меншай прасторы значна большую хуткасць.

Паводле гэтых самых заходніх апіній уся апаратура савецкіх касмічных караблёў разам з выкідальнікамі з'яўляецца поўнасцю аўтаматызаваная. Савецкія вучоныя надзвычай добра развязалі праблемы стабільнасці, супраціўляльнасці на хістанне і лёгкага аддзялення паасобных ступеняў ракеты.

У заключэнні артыкула газета «Дойчэ Фольксцайтунг» піша: «Розніца паміж тым, што Савецкі Саюз у ракетнай тэхніцы ўжо атрымаў, а тым, што Злучаныя Штаты жадаюць атрымаць у будучыні, так вялікая, што безнадзейнай з'яўляецца справа ліквідацыі перавагі ўсходу ў якім-небудзь магчымым да прадбачання часе. Нашая думка такая ж самая як заходня-нямецкай газеты і амерыканскіх спецыялістаў у галіне пабудовы ракет.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

ВЕСТКІ з БССР

ГАРАДОК МЕДЫЦЫНЫ ПАД МІНСКАМ

На 12 кіламетры шасэ Мінск — Лагойск у сасновым бары ўзводзіцца буйны медыцынскі цэнтр. Тут размесцяцца Рэспубліканскі навукова - даследчы інстытут анкалогіі і медыцынскай радыялогіі і вялікая рэспубліканская клінічная бальніца. Увесь участак у 40 гектараў падзелен на зоны лячэбных карпусоў, адпачынку хворых, навуковы і гаспадарчыя сектары.

У комплекс збудаванняў інстытута ўваходзіць некалькі будынкаў для розных спецыяльных і паліклінічных аддзяленняў, стацыянара. Запланавана ўзвесці асобны будынак пансіяната. Ён прызначаецца для хворых, якія прыязджаюць з раёнаў у Мінск на кансультацыю да спецыялістаў і амбулаторнае лячэнне.

Другі комплекс адведзен для трох — чатырох — і пяціпавярховых лячэбных і лабараторнага карпусоў рэспубліканскай клінічнай бальніцы на 840 ложкаў. Яна будзе мець амаль 15 аддзяленняў, у тым ліку і такія, як нейрахірургія, грудная хірургія, артапедыя, эндакрыналогія і іншыя. Пры бальніцы запраектаваны паліклінічнае аддзяленне, водалячэбніца, рад дапаможных і гаспадарчых служб, а таксама аддзяленне санітарнай авіяцыі.

Прадугледжана таксама будаўніцтва сталовай для абслугоўваючага персаналу, дзіцячых ясляў і сада, пральні. На асобнай тэрыторыі размесціцца жылы пасёлак для навуковых і медыцынскіх работнікаў, школа, інтэрнаты.

Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў Міністэрстве аховы здароўя БССР, будаўніцтва гарадка медыцыны будзе ажыццяўляцца ў дзве чаргі. Першым у 1963 годзе вырашана ўвесці ў строй комплекс будынкаў інстытута.

(БЕЛТА)

Доктар медыцынскіх навук, загадчык кафедрай факультэтнай хірургіі Мінскага медыцынскага інстытута, прафесар Пётр Маслаў аперыруе хворага.

У анкалагічным дыспетчары І-й клінічнай бальніцы Мінска.

СЕРАБРЫСТА – ЧОРНЫЯ ЛІСЫ НА ПАЛЕССІ

Сюды крыху больш як год назад было завезена 248 серабрыста - чорных ліс, 200 норак і 10 блакітных пясцоў.

Навасельцы добра акліматызаваліся на Палессі. Ужо летась быў праведзены першы забой звяркоў. Ферма атрымала прыбытак ад рэалізацыі пушніны звыш 30 тысяч рублёў.

Ферма папоўнілася новай партыяй звяркоў. К канцу сямігодкі камбінат будзе даваць штогод 30 тысяч шкурак норак, серабрыста - чорных ліс і пясцоў.

За год да пачатку Вялікай Айчыннай вайны ў Міная Піліпавіча Шмырава памерла жонка. Яна пакінула яму чацвёра малых дзяцей.

У той час Мінай Піліпавіч працаваў дырэктарам Пудацкай кардоннай фабрыкі. Фабрыка была невялікая, усяго дзвесце сорак рабочых, а кардону выпускала шэсць тон у суткі.

Цагляныя карпусы фабрыкі падымаліся сярод мора хваёвых лясоў. Лясы цягнуліся з-пад Віцебска да Вялікіх Лук. Па рацэ Усвячы да Пудаці сплаўлялі сыравіну для фабрыкі.

Пудаць лічылася самым адлеглым пунктам Суражскага раёна. Да чыгункі адсюль было не менш пяцідзесяці кіламетраў. Нягледзячы на гэта, жылі карданажнікі добра.

1

У Пудаці Мінай сутыкнуўся з Васілём Фаменкавым. Упершыню сустрэліся яны год восем назад, калі Мінай быў прарабам у лясніцтве, а Фаменкаў працаваў там жа старшынёй рабочкома. Гэты невысокі, гарбаносы, рабаценісты чалавек выявіўся вялікім жулікам, аферыстам і паклёпнікам, і не без удзелу Шмырава давялося яму неўзабаве пайсці з наседжанага месцайка.

Мінай амаль забыў аб ім, як раптам лёс зноў звёў яго з Фаменкавым: Васіль працаваў у суседнім лясніцтве, але цэлымі днямі бадзяўся на фабрыцы, піў з глаўбухам.

Сустрэўшы яго неўзабаве пасля свайго назначэння дырэктарам, Шмыраў папярэдзіў:

— Нам з табою няма чаго гуляць у жмуркі, наскрозь бачым адзін другога. Дык вось запомні: каб твайго духу не было на фабрыцы, чуеш?

— Інакш? — са зласлівай усмешкай спытаў Фаменкаў.

— Інакш не я буду, калі зноў не выведу цябе на чыстую ваду, і

2

ўжо гэтым разам, так і ведай, пасаджу моцна!

На гэтым і закончылася гутарка: не да прайдохі было Мінаю, справы на фабрыцы ішлі дрэнна, яна з месяца ў месяц не выконвала вытворчую праграму. Давялося Шмыраву з галавой паглыбіцца ў неадкладныя справы прадпрыемства.

Ён змяніў глаўбуха, тэхнічнага кіраўніка, начальніка тэхкантролю. На фабрыку прышлі новыя людзі: Рычард Шкрэда, Павал Галубаў. Рычарда Мінай ведаў добра: яго бацька і брат таксама працавалі на Пудацкай фабрыцы. Сам Рычард служыў раней у НКВД, пасля перайшоў да гандлю. На фабрыцы ён узначаліў аддзел тэхнічнага кантролю. Неўзабаве камуністы выбралі яго сваім партгрупоргам.

Інжынер Галубаў прыехаў з Масквы. Малады, скромны, выдатна ведаў вытворчасць і хутка заваяваў агульную пашану.

Фабрыка патрабавала ад Міная сталай увагі, але і аб дзецях ён не забываў: у іх жа не было маці. Таму дзень для яго пачынаўся задаўга да світання. Устане, накорміць

3

жывёлу, натопіць печку, падрыхтуе дзецям ежы на ўвесь дзень, а тым часам і сонца ўжо падымалася. Разбудзіць дзяцей, памые, адзене, пачне збіраць у школу. Адправіць — і амаль бегам на фабрыку, дзе пасля нядаўняга развалу ўсё давялося рабіць нанава. У гэтым яму шмат памагалі Павал Галубаў і Рычард Шкрэда. Паступова падбіраўся і сапраўдны, моцны актыў — людзі, на якіх можна было надзеяцца ва ўсім. З'явіліся на фабрыцы і першыя стаханаўцы.

Добра працаваў Яўгень Абраменка. Ён у гады белапольскай акупацыі партызаніў у атрадзе Міная, які дзейнічаў у тутэйшых мясцовасцях. Выдзяляўся і брат Шкрэды, Карл, хлапец год дваццаці сямі.

У сорак першым годзе Пудацкая фабрыка перашла на выпуск спецыяльнага кардону для патрэб ваеннай прамысловасці.

Спраў у Міная прыбавілася яшчэ больш. У абед ускочыць дамоў, выцягне з печы каструлі, накорміць дзяцей — і зноў на працу. З фабрыкі вернецца за поўнач, калі дзеці ўжо трэці сон бачаць, але

4

ГЭТА НЕ ПАВІННА ПАЎТАРЫЦЦА

Спаткаць у вёсцы Райск старэйшага жыхара вельмі цяжка, але трагедыю 1942 года добра памятаюць тыя, што былі ў той час яшчэ дзецьмі, памятаюць уцалеўшыя жанчыны, ды мужчыны — адзінкі, якім толькі цудам удалося пазбегнуць крывавжэрнай рукі нямецкіх

— Мы жадаем міру, — гаварыў афіцэр Уладзімір Семянюк.
фота — Г. Рагазінскі.

...алачоў. Як жывая, паўстае ў іх перад вачыма карціна хвалюючайся зямлі, пад якой напаўжыўцом было закапана 149 ні ў чым непавінных жыхароў Райска, чуюць яны яшчэ і цяпер лямант удоў і сірот, бачаць, як і тады, не новую, адбудаваную вёску, а пакінутае немцамі суцэльнае папялішча...

Ад гэтага дня (16 чэрвеня 1942 года), упісанага жалобнымі літарамі ў гісторыю вёскі, мінула ўжо 19 год.

У нядзелю, 18 чэрвеня, адбыліся афіцыяльныя ўрачыстасці, прысвечаныя памяці загінуўшых.

У Райск прыехалі з Бельска прадстаўнікі ЗБОВіД-у, дэлегацыі мясцовых і партыйных улад. Сабраліся жыхары

— Як штогод, прыйшлі ў гэты дзень на брацкую магілу людзі...
Фота: Г. Рагазінскі

Райска і навакольных вёсак.

Цэлы паход, з вянкамі і аркестрам, рушыў на брацкую магілу. Наперадзе — сцяг ЗБОВіД-у з надпісам: «За вашу свабоду і нашу». Людзі паволі падыходзяць да жалобна ўпрыгожанай магілы, моўчкі здымаюць шапкі.

У некалькіх словах старшыня ГРН М. Гадзіна традыцыйна паведамляе сабраўшымся аб трагедыі, якая разыгралася на гэтым месцы 16 чэрвеня 1942 года. Слова для прамовы прадстаўляе ён начальніку старшыні Бельскага ЗБОВіД-у, афіцэру Уладзіміру Семянюку. Былы разведчык з атрада легендарнага украінскага героя Каўпака, ён добра вывучыў душу нямецкага фашыста. Таму вельмі пераканаўча гучэў яго прысуд фашызму: «Калі б мы і слаўная Савецкая Армія не перамаглі ворага, спаткаў бы ўсіх нас лёс катаргі, няволі і мучэнняў».

Аднамінутовай цішай прысутныя ўшанавалі памяць 149 ахвяр гітлерызму. Пад гукі жалобнага маршу прадстаўнікі бельскай грамадскасці ўскладаюць на брацкую магілу вянкі.

Старшыня ГРН М. Гадзіна шчыра дзякуе ўладам з Бельска за памяць да іх колішніх аднавяскоўцаў, за ўвагу і сардэчнасць.

Такой раны не залечыць і час...
Фота: А. Чачуга.

Людзі пачынаюць паволі разыходзіцца, але доўга яшчэ гучаць на магіле галашэнні адзінокіх жанчын. Сэрца сціскаецца ад болю, і міжволі думаецца «Такіх ран і час — найлепшы лекар — не залечыць».

У гэтым годзе дэлегацыю з Райска запрасілі на міжнародныя ўрачыстасці, прысвечаныя памяці ахвяр гітлерызму, у Італію, у горад Тарона. Туды ўжо паслалі ліст з прозвішчамі членаў будучай дэлегацыі: Аляксандр Главацкі, Ігнат Мамотка, Сцяпан Іванкевіч, Мікалай Артэмюк, Васіль Хаманюк. Дык хай жа паедуць яны, хай пакажуць свету, чым быў нямецкі фашызм, што нёс ён з сабой вольнаму люду, хай крыкнуць на ўвесь голас: «Гэта не павінна паўтарыцца!»

— Прадстаўнікі грамадскасці ўскладаюць вянкі.
Фота: Г. Рагазінскі

Ада ЧАЧУГА

ФАЛЬКЛОР БЕЛАСТОЧЧЫНЫ

ПРА ЗОЛАТА І ЗАЙЗДРАСЦЬ

(Легенда з Беластоцкага павета)

Жылі - былі аднойчы два паляўнічыя. Гаспадаркі добрыя мелі, але хлеб толькі ў вялікія святы елі. Вядома ж, хто са стрэльбай па лесе ходзіць, таму загон мятліцу родзіць. І зайздросныя ж тыя паляўнічыя былі! Ніколі ў лес разам не хадзілі. Але з лесу з пустымі рукамі заўсёды разам вярталіся.

Аднаго разу ім асабліва не шанцавала. Хадзілі - хадзілі яны па лесе, і каб хоць які заяц аблезлы дарогу перабег. Сустрэліся яны на паляне і рашылі адпачыць. Убачылі з берагу паляны вялікі камень і падышлі да яго прысесці. Толькі схіліліся да каменя, ажно бачаць, што гэта не камень, а вялікая гула золата. Уцешыліся паляўнічыя. Сталі меркаваць, як такое багацце дамоў завалачы. Думалі - думалі ды старэйшы кажа малодшаму:

— Ідзі, брат, дахаты хутчэй. Запражы каня ды прыязджай сюды. Можа як-лень зложым золата на воз, дамоў завязём, а там і падзелімся. Скажы толькі маёй жонцы, каб есці мне прыслала.

Пайшоў малодшы паляўнічы дамоў па каня з возам. Ідзе ды думае, як бы тут супольніка пазбыцца і самому золата заграбастаць. Думаў - думаў і прыдумаў.

Прыйшоў на свой панадворак, выкаціў воз з-пад павеці, зайшоў у хату і кажа жонцы бліны пячы. Жонка рошчыну развяла ды па дровы пабегла. А ён тым часам хутчэй серы ад пораху накрышыў ды шусь у рошчыну. Напяк-

(Працяг на стар. 7)

— А як у цябе са зброяй? — спытаў сакратар райкома.

— Адны берданк . На вас спадзяюся...

— З дзесятак вінтовак дамо, а больш не прасі: няма. Самым здабываць давядзецца.

Мінай прыжмурыўся: пачынаць вайну з дзесяткам вінтовак? Не густа. Але і ў грамадзянскую ён пачынаў таксама. Абыдзецца...

— А патроны?

— Па дваццаць штук на вінтоўку.

У Мінаю раптам загаварыла гаспадарская жылка і ён спытаў:

— З прадуктамі ..к быць? Ехаў цяпер і бачыў: магазіны па вёсках на замках, а ў іх тавараў поўна. Не пакідаць жа так...

Стрэльнікаў зразумеў.

— Ты ў сваёй зоне з'яўляешся прадстаўніком партыі, абставіны табе вядомы, а значыць і дзейнічай па свайму меркаванню.

Мінай вышаў з райкома. На ганку ён сутыкнуўся з Рычардам Шкрэдам і Паўлам Галубавым.

— Вы адкуль? — здзівіўся Мінай.

Шкрэда расказаў: пасля бамбар-

8

абавязкова падыдзе да кожнага, паглядзіць, ці добра накрыты, ці спакойна дыхаюць. І калі ўсё добра дома, у яго самога добра і спакойна робіцца на душы...

Часам падумае: «А ці не жаніцца мне? Ці не прызесці гаспадыню ў хату, маці дзецям?» Але, памеркаваўшы, Мінай гнаў прэч такія думкі. Маці з таго свету не вярнуць, а мачаха непатрэбна, не прымуць яе малыя. Ды і час не той, каб вяселле гуляць. Вось як трывожна пішуць у газетах. Вайна ў Еўропе ідзе, таго і глядзі, ап'янелы лёгкімі перамогамі Гітлер павядзе свае арміі на ўсход.

І ўсё ж нападзенне фашыстаў на Савецкі Саюз было для Мінаяа, як гром сярод яснага неба. Ды ці толькі для яго?..

На другі дзень вайны пачалася мабілізацыя. Павесткі ваенкамата атрымалі шматлікія працаўнікі фабрыкі, у тым ліку Рычард Шкрэда, інжынер Галубаў, токар Зеркаль, шафёр Шлыкаў. Мабілізавалі і Васіля Фаменкава.

Па тэлефону Мінай часта звязваўся з раённым камітэтам партыі.

5

А аднойчы яго самога выклікаў сакратар райкома.

— Мабілізаваныя з Пудаці, — паведаміў ён, — трапілі каля Віцебска пад бамбардзіроўку. Забіты Зеркаль і Шлыкаў. Прысылай машыну, трэба забраць.

— А Шкрэда? А Галубаў?

— Пра апошніх нічога не ведаю.

Мінай адправіў грузавік. Пад вечар трупы загінуўшых былі дастаўлены на фабрыку. На жалобны мітынг сабраліся амаль усе рабочыя.

На досвітку затрашчаў тэлефон, і, зняўшы трубку, Мінай пачуў голас Дукарэвіча, інструктара арганізацыйнага аддзела райкома партыі. Той паведаміў, што Стрэльнікаў просіць Шмырава тэрмінова прыехаць у горад.

— Стрэльнікаў? Ён у вас? — здзівіўся Мінай.

— Яшчэ ад учарашняга дня. І Вяршынін, і іншыя кіруючыя таварышы. Значыць, чакаем...

Мінай ведаў Стрэльнікава з часоў Грамадзянскай вайны. У кабінеце, апрача яго, былі сакратар райкома

6

і старшыня аблвыканкома Вяршынін.

— Дык вось, — звярнуўся Стрэльнікаў да Мінаяа, — атрымана ўказанне Цэнтральнага Камітэта партыі: спешна арганізаваць партызанскія групы для барацьбы з немцамі. У тыле ворага застаюцца шматлікія, у тым ліку і я, і Вяршынін. Бюро вырашыла: табе, як старому камандзіру, які знаёмы з тактыкай партызанскай вайны, трэба таксама арганізаваць атрад. Людзей падбярэш у сябе на фабрыцы, ясна?

— Поўнасцю. Сёе-тое ў гэтым напрамку мы і самыя ўжо вырашылі.

— Што менавіта?

— Гаварыў я з паасобнымі таварышамі. Згоду ісці ў атрад далі дваццаць чатыры чалавек.

— А колькі думаеш пакінуць, для сувязі?

— Булін, напрыклад, мог бы застацца. Або Жыльцоў...

— Жыльцова не чапай, ён будзе сувязным раённага камітэта. У райкоме будзе трое сувязных: Бураўкіна, Жыльцоў і Шпакоўская. Праз іх і будзеш падтрымліваць з намі сувязь.

7

дзіроўкі іх калона разбеглася ў розныя бакі. Яны вярнуліся ў Сураж, ды тут і жывуць другі тыдзень. Ваенкамат не адпускае з Суража.

— Не важнецкія ў вас справы, хлопцы, — паспачуваў Мінай. — Гэтак і ад народа адстаць можна. А немец та прэ і прэ...

— Добрага мала, — згадзіўся Галубаў. — Зразумела, у ваенкома спраў поўна, але навошта ж нас трымаюць тут? У Віцебск жа ўсёроўна пасылаць няма сэнсу...

— А што калі назад на фабрыку? — спытаў Мінай. — Па пастанове ЦК мы арганізуем атрад... Хочаце ўступіць?

— З радасцю! — усклікнуў Галубаў.

— Само сабою, — падцвердзіў Шкрэда.

Мінаю ўдалося хутка дагаварыцца па гэтаму пытанню з ваенкомам Суража. Праз гадзіну, атрымаўшы ў райкоме зброю і патроны, ён вярнуўся ў Пудаць. У кузаве грузавіка трасліся Галубаў і Шкрэда.

(Працяг за тыдзень).

9

ПРЫГОЖАЯ СТАЛАСЦЬ

(З МАТУРАЛЬНАГА БАЛЮ БЕЛАРУСКАГА ЛІЦЭЯ Ў БЕЛЬСКУ)

17—18 чэрвеня адбыўся ў Беларускім агульнаадукацыйным ліцэі ў Бельску матуральны баль 10 выпуска гэтага ліцэя — першы такі баль у новай школе.

Нашы рэпарцёры мелі нялёгкае заданне. Як зрабіць, каб на параўнальна невялікім месцы ў газеце, якое мы маглі адвесці па гэтаму выпадку, паказаць і расказаць больш менш аб усім багатым і цікавым вечары. Ці ўдалося ім гэта, хай ацэніць чытач.

— Мая да вас, дарагія выпускнікі, апошняя просьба: не забывайце сваёй школы, з якой сёння развітваецеся, не забывайце сваіх настаўнікаў, якія былі і застаюцца вам другімі бацькамі! — гаварыў да выпускнікоў дырэктар Яраслаў Васільевіч Кастыцэвіч.

Адказам Яраславу Васільевічу была доўгая авацыя выпускнікоў і іх бацькоў у гонар дарагога дырэктара.

З некаторымі выпускнікамі я гаварыла. «Не хочацца пакідаць школы», — казалі. Значыць, хіба не забудуць.

Шчаслівыя, свежыя, маладыя, поўныя найлепшых надзей і жаданняў 18-годкі — гераіні сённяшняга вечара.

Гляджу на іх і раптам чамусь успамінаю, што яны ж не ведаюць вайны, хоць нарадзіліся ў змрочныя часы фашысцкага тэрору на нашых землях. Якое для іх шчасце, што не помніцца першых дзён свайго жыцця. Хацелася б хоць на момант стацца імі і пераканацца, ці мір ім таксама дарагі як нам — старэйшым і перажыўшым. Але хіба так.

Ганаровым госцем выпускнога вечара быў дырэктар дэпартамента Міністэрства Унутраных Спраў тав. Кендзерскі, які з Варшавы спецыяльна прыехаў для гэтага ў Бельск.

Прысутныя аказалі тыповую беларускую шчодрасць, жадаючы тав. Кендзерскаму не традыцыйныя «сто» а «тысячу» год жыцця

Калі полька — то мы пакажам, што ногі яшчэ не падвядуць. І сапраўды, бацькі ў полькі зусім закасавалі маладых. Апошнія зрэшты нават не стараліся апраўдвацца. Нічога бы не выйшла. Таму брава бацькам за польку, а маладым — эх, вы! А шкада!

Найлепшыя з курсу. Яна, Ліда Міранюк з Дзяніскаў, ён, Зыфрыд Галяк з Ольштынскага ваяв. Зыфрыд паляк. Пісьмовую працу на беларускай мове напісаў так, што звольнілі яго ад вуснага экзамену па гэтаму прадмету.

І Ліда і Зыфрыд маюць пяцёркі з матэматыкі і фізікі — двух навуковых дысцыплін, якія кшталтуюць наш сучасны свет і жыццё, да якіх належыць будучыня. Абое будуць вучыцца далей: яна на фармацыю, ён на тэхнічную школу. Шчаслівай дарогі!

ПРЫБЛІЖЭННЕ ШКОЛЫ ДА ЖЫЦЦЯ І ЛЕКЦЫЯ ГІСТОРЫІ

працяг са стар. 1

Вось для прыкладу ўрок гісторыі адной з нашых вясковых школ.

У малым, душным класе змораны працай настаўнік, змучаныя дзеці. Настаўнік падае вучням абстрактныя веды аб дзяржавах, нацыях, аб урадах і палітычных партыях. Многа тут шаблонных трывіяльных думак, агульных фраз. Дзеці слухаюць без усякай зацікаўленасці. На наступны ўрок будуць старацца больш ці менш удала паўтарыць настаўніку ўсё тое, што праслухалі.

А за акном у веснавым сонцы купаецца вёска са сваімі таямніцамі, з дробнымі помнікамі мінулых дзён, з легендамі і з цікавымі людзьмі. Усё ў ёй цікавіць і прыцягвае дзяцей.

Ці гэтай цікаўнасці не павінна выкарыстаць школа?.

Паспрабуйце сказаць дзецям на ўроку гісторыі што цяпер раскажаце аб іх вёсцы, а з твараў знікне нуда і стомленасць, а ў вачах загарацца агні зацікаўлення. Паспрабуйце хоць раз пайсці з вучнямі ў поле, і, усеўшыся на кургане ці ўзгорку, расказаць дзецям пра курган, тады пераканаецеся, што кожнае вашае слова застанецца назаўсёды ў памяці дзяцей. Паспрабуйце запрасіць у школу старога дзеяча ці ўдзельніка важных гістарычных падзей, тады пераканаецеся, што ўрок ваш, ва ўсведамленні дзяцей, мае новы, жывы змест.

Такім чынам зможам мы прыблізіць да сведамасці дзяцей прошлы гістарычны свет.

Патрэбнасць гэтага прадбачыць, між іншым, школьная праграма, у якой гаворыцца, каб настаўнікі час-ад-часу праводзілі з дзецьмі ўрокі на тэму гісторыі ваяводства.

Знаёмства дзяцей з гісторыяй іх мясцовасці, апрача разбуджэння ў дзяцей гістарычнай зацікаўленасці, мела б яшчэ іншы выхаваўчы сэнс — пашаны іх «роднага кутка», зразумення прагрэсіўных традыцый іх продкаў.

Хіба толькі той можа быць сапраўдным паўнацэнным грамадзянінам новай народнай дзяржавы, хто зразумеў глыбокія традыцыі, з якіх ён выводзіцца, хто зразумеў мінулае «свайго кутка» і пакахаў яго лепшую будучыню.

Шкада, што не ўсе настаўнікі знаёмы з гісторыяй вобласці ў якой яны працуюць. Было б вельмі карысна, каб тэматыка гэтая знайшла сваё месца на раённых канферэнцыях настаўнікаў. Гэтую прапанову кіруем пад развагу праўленняў Саюза польскіх настаўнікаў.

УЛАДЗІМІР ПАЎЛЮЧУК

Тэкст ВЕРЫ ЛЕУЧУК

Здымкі Г. РАГАЗІНСКАГА

Майго калегу фотарэпарцёра панёс тэмперамент. Не мог дачакацца тортаў і адправіўся ў пошуках іх на кухню. Тут са здзіўленнем знайшоў не толькі пышныя торты, але і ў камплеце бацькоўскі камітэт.

— Торт хочаце? Дамо! Але ў замен адзін раз пстрыкніце на памяць!

Яшчэ дадаю, што бацькоўскі камітэт пры Белар. агульнаадукацыйным ліцэі ў Бельску з'яўляецца адным з самых аператыўных бацькоўскіх камітэтаў у нас. Яму таксама госці выпускнога вечара ўдзячны багатым прыгатаўленнем сталоў. Першы злева старшыня камітэта тав. Мінюк — асабіста падносіў поўныя талеркі гасцям. Сумняваюся, ці знайшоў час пад'есці сам.

Рэгіна Бельская і солтыс Кердзёлэк вітаюць чытачоў „Нівы”

(Працяг са стар. 1)

ворыць сваё «це хороба!», або з бічом у руках, апранутага па сялянску.

Нічога падобнага!

Ежы Аферскі (сапраўднае прозвішча солтыса з Хляпковіц) малады акцёр, сярэдняга росту, шырокаплечы, безвусы чалавек з чорнымі густымі валасамі. Выступае ў чорным візітным касцюме; на снежнабелай кашулі — чорная мушка. Толькі адзін лавіцкі капялюш напамінае штосьці народнае ў яго вопратцы.

Нядаўна Рэгіна Бельская і Ежы Аферскі разам з ансамблям «Альбатрос» наведалі Беластоцкае ваяводства. Канцэртавалі яны амаль у кожным павятовым цэнтры Беласточчыны. Між іншым выступілі ў Гайнаўцы і ў Бельску.

Канцэртная зала ўжо апусцела, але песні Рэгіны Бельскай і фельетоны солтыса Кердзёлка ўсё яшчэ звіняць у вушах. Людзі разыходзяцца з усмешкай на губах. Штораз хтосьці паўтарае: «Це хороба!»

Артыстаў сустракаю за заслонай Бельскага кіно «Зніч»

— Вы, — звяртаюся да Рэгіны Бельскай, — з'яўляецеся жамчужынай ансамбля «Альбатрос», бо выступаеце адна сярод шасці мужчын, а талент Ваш недаступны для нас простых смяротнікаў.

— Асцярожна з жамчужынамі, — заўважае Ежы Аферскі, — бо пра іх, як вучыць крыміналістыка, пагіб ужо не адзін чалавек.

— Вам, — адказваю, — гэтае, думаю, не пагражае, бо ўжо цяпер сваім «це хороба!» заслужылі на бессмяротнасць у народзе. Папулярнасць солтыса Кердзёлка параўнаць можна толькі з папулярнасцю «Таталётка».

— О, це хороба!

— Але прабачце, даўно Вы ўжо на Беласточчыне?

— Дзесяць дзён, — адказвае Рэгіна Бельская.

— Што Вас схіліла наведаць Беласточчыну?

— Асаблівых якіхсьці прычын не было, — паясняе Ежы Аферскі. — Наш ансамбль існуе ўжо ад лістапада мінулага года. Дзесяць дзён у месяцы бываем на гастролях у розных раёнах Польшчы. Зараз выпала нам менавіта Беласточчына.

— Ці захацелі б Вы падзяліцца з намі сваімі ўражаннямі? Што перш за ўсё кінулася Вам у вочы на Беластоцкай зямлі?

— Перад усім саламяныя хаты і буслы, — з захапленнем сцвярджае Рэгіна Бельская. — Кругом поўна буслаў. Гэта напамінае мне маё дзяцінства. Я нарадзілася на Віленшчыне. Там таксама шмат было буслаў, саломай крытых хат і мова на Беласточчыне зусім такая, якой і я калісьці карысталася.

— Калі забыць пра гасцініцы, у якіх прышлося нам начаваць, у мяне таксама застаюцца самыя найлепшыя ўражанні з пабыўкі на Беласточчыне, — адказвае солтыс з Хляпковіц. — У Беластоцкім ваяводстве жыве шмат беларусаў, а мая мама нарадзілася менавіта на Беларусі, дакладней — у Слуцку. Магчыма таму адчуваю шмат сімпатыі да беларусаў.

— Што скажаце пра гледачоў, якія напаўнялі канцэртныя залы падчас Вашага артыстычнага падарожжа па Беласточчыне.

Р. БЕЛЬСКАЯ: Хачу быць шчырай. Вось, калі знаходжуся на сцэне і гляджу на сваіх слухачоў, бачу задавальненне на іх тварах; значыць падабаюцца ім мае песні, гледачы адчуваюць іх, хвалююцца імі так, як я сама.

Е. АФЕРСКІ: За намі ўжо каля двухсот канцэртаў, якія давалі мы ў гарадах і вёсках нашай краіны. На аснове гэтага магу сказаць, што вялікай розніцы паміж гледачамі з іншых раёнаў, ці гарадоў і вёсак, і гледачамі на Беласточчыне я асабіста не заўважыў. Людзі зараз слухаюць радыё, глядзяць рэпертуар тэлебачання і гэта дае ім магчымасць адрозніць хаўтуру ад сапраўднага мастацтва. І дзе б ты не выступаў — у горадзе ці ў вёсцы — гледачы не дазволяць «набіваць сябе ў бутэльку», — яны патрабуюць ад артыстаў добрай акцёрскай і мастацкай падрыхтоўкі.

— Адносна ансамбля «Альбатрос» магу сказаць, што яго праграма абаснавана на высокім літаратурна — мастацкім узроўні. Але дазвольце нашу гутарку накіраваць на больш асабістыя справы.

— О, це хороба!

— Што Вас найбольш цікавіць у Вашым прыватным жыцці, памінаючы, зразумела, сцэну?

Р. БЕЛЬСКАЯ: Мяне — шыццё. Купіла я сабе швейную машыну і спецыяльна нават запісалася на курс шыцця і крою, які закончыла выдатна. Зараз, як толькі маю свабодную хвіліну, шыю, перарабляю са старога, пару ды зноў шыю. Усе свае сукенкі пашыла я сама. За гэтай працай я адпачываю.

— Мяркуючы па выглядзе сукенак, Вы таленавітая краўчыха, але ці маглі б Вы параіць нашым Чытачам і жанчынам, што рабіць, каб заўсёды выглядаць так молада і прыгожа, як Вы?

— На жаль, не магу, бо я, паверце, нічога асаблівага не раблю. Нават не прызнаю «цуд-дыеты», і ў цырульніка рэдка бываю. У час гастроляў па краіне няма на гэтыя справы часу і ўмоў.

Е. АФЕРСКІ: Рэна павінна прыгожа выглядаць, бо яна ў нас адна.

— А Вы чым займаецеся найбольш ахвотна, калі няма патрэбы выступаць на сцэне або па радыё? — прыпамінаю пытанне, звяртаючыся да солтыса Кердзёлка.

— Бяру веласіпед, — адказвае той, — і еду «падглядаць» сапраўднае жыццё. Часам спыняюся ў вёсках за дзесяткі кіламетраў ад Варшавы (дзе жыву) і там збіраю матэрыял да фельетонаў, якія потым па радыё ці ў час «жывых» спектакляў (як сёння) чытае солтыс Кердзёлэк.

— Ці Вы самі пішаце фельетоны?

— Сам і то выключна — ад першага да апошняга.

— Калі можна спадзявацца Вас зноў на Беласточчыне?

Р. БЕЛЬСКАЯ: Гэта толькі залежыць ад арганізатараў мастацкага жыцця ў вашым ваяводстве.

Е. АФЕРСКІ: Калі запросяць і аформяць усё як трэба, прыедзем неадкладна.

— Вашыя заўвагі дазвольце накіраваць у адрас менавіта гэтых арганізатараў, а Вам і ўсяму ансамблю «Альбатрос» жадаю яшчэ шмат тысяч такіх выдатных канцэртаў і не адзін мільён гледачоў. Дзякую за надта ж прыемную гутарку і да наступнай сустрэчы!

Р. БЕЛЬСКАЯ і Е. АФЕРСКІ: (амаль аднагучна) Перадайце сваім Чытачам нашыя найлепшыя пажаданні.

Гутарыў: В. РУДЧЫК

Злы жарт

/ ГУМАРЭСКА /

За кафедрай стаіць выкладчык гісторыі старажытнай Грэцыі Авер'ян Плінтус. Ён глыбока перакананы, што студэнты прагна ловяць кожнае яго слова, шчыра запісваючы ў сшыткі змест яго гутаркі.

Гэта, здаецца, сапраўды так. Вось за першым сталом супраць кафедры сядзяць студэнт і студэнтка. Студэнт нешта запісаў у сшытак, узняў галаву, глядзіць на выкладчыка. Студэнтка...

Але гэта толькі здаецца. Лісток, на якім студэнт зрабіў нататкі, апынуўся ў студэнткі. Тая зрабіла на ім сваю адзнаку і сшытак вярнула студэнту. Цяпер студэнтка слухае лекцыю, а студэнт схіліўся над сшыткам. Цікава, якія нататкі на лістку робіць Ён і якія Яна?

ЁН. Я жанюся...

ЯНА. Сапраўды? На кім?

ЁН. Так. Сапраўды. Выходзь за мяне замуж.

ЯНА. Я яшчэ хачу жыць. А ты мяне заўчасна загоніш у магілу сваімі паводзінамі.

ЁН. Што гэта значыць «сваімі паводзінамі»?

ЯНА. Плінтус глядзіць.

Захоплены ўвагай слухачоў, Плінтус з запалам гаварыў, прыгожа ўзмахваў пры гэтым рукамі або папраўляў пазалочанае пенснэ на грэчаскім носе. Словам, выкладчык гісторыі старажытнай Грэцыі быў на Алімпе.

— Вярхоўным богам Алімпа старажытныя грэкі лічылі Зеўса. Зеўс...

ЯНА. Ты б лепш памірыўся з Марысяй.

ЁН. Нас, гэта значыць мяне з ёй, памірыць толькі пекла.

ЯНА. О, ты такі непахісны. Можа ў цябе ёсць больш важныя падставы, чым тыя, аб якіх ты мне казаў?

ЁН. Няма. Але і гэтых больш чым дастаткова.

ЯНА. Глупства. Яна табе адданая, як Пенелопа, чыстая як Дэздэмона, а ты раўнівы, як Атэла.

ЁН. Я не такі наіўны, як вядомы табе К.

ЯНА. К. можа ўзяць сябе ў рукі. Ды і на твары не ўбачыш, аб чым чалавек думае.

Плінтус таксама нічога на бачыў. Ён упэўнена працягваў:

— Зеўс — вярхоўнае бажаство ў старажытных грэкаў — часта паказваўся з маланкай у руцэ. Зеўс — громавержац.

За першым сталом і цяпер не чулі выкладчыка. Ён і Яна былі на сваім Алімпе.

ЁН. Я жанюся ёй на зло.

ЯНА. Ты не маеш літасці.

ЁН. Плінтус глядзіць. Ты ведаеш, на другім курсе яго празвалі богам Алімпа — Зеўсам...

Гэтая астатняя нататка не трапіла ёй у рукі. Зазваніў званок. Выкладчык склаў паперы і сышоў з кафедры.

— Які жаль, — уздыхнуў студэнт.

— На самым цікавым месцы, — сказала студэнтка.

Плінтус, выходзячы з аўдыторыі, чуў гэтыя словы. Ён быў задаволены сваімі слухачамі.

...Наступілі экзамены. Прыйшла чарга адказваць студэнту і студэнтцы. Ён сядзеў за сталом, рыхтаваўся адказваць. Яна стаяла ля стала, за якім сядзеў выкладчык і, заікаючыся, адказвала:

— Старажытныя грэкі, значыцца... яны мелі многа розных багоў... Яны, значыцца, мелі гэтых багоў...

— Скажыце, калі ласка, — спытаў выкладчык, — хто з'яўляецца вярхоўным богам Алімпа?

— Вярхоўны бог... значыцца, вярхоўны бог.

Яна не ведала, што адказаць. Студэнт рашыў ёй дапамагчы. Рухамі рук і вачэй ён пачаў паказваць на выкладчыка, спадзяючыся, што студэнтка ўспомніць, што Плінтуса студэнты празвалі Зеўсам, і такім чынам ёй прыйдзе на памяць імя вярхоўнага бога Алімпа.

— Ну, дык хто ж быў вярхоўны бог Алімпа? — паўтарыў пытанне выкладчык.

Студэнтка, нарэшце, апамяталася.

— Успомніла: вярхоўны бог Алімпа — Плінтус! — выпаліла яна, узрадаваная.

Выкладчык анямеў. Студэнт схапіўся за галаву. Студэнтка не магла зразумець, што здарылася.

— Калі ласка, выйдзіце вон з аўдыторыі! — крыкнуў Плінтус голасам громавержца, прымаючы адказ студэнткі за злы жарт.

ЛЕАНІД ПРОКША

Мастацкі гурток з Баршчэва (Беластоцкі павет).
фота: — Г. Рагазінскі

СПАТКАННЕ З ЕГІПТАМ

ДЗЕНЬ У АЛЕКСАНДРЫІ

(Ад уласнага карэспандэнта)

Калі наш карабель набліжаўся да берагоў «Чорнага мацерыка», не хацелася верыць, што гэта ўжо Афрыка. Жоўты пясок уздоўж марскога берага, зіхаценне сярэбраных лусак на вадзе, гарачае, поўнае сонечнага святла паветра — усё гэта прыпамінала далёкі Сопат ці Мендзыздроі ў летні час. Толькі гэтая спякота, якая льецца з чыстага неба, толькі пальмы ля мола гаварылі, што мы апынуліся на другім кантыненце...

У Александрыю мы прыбылі раніцай. Порт прывітаў нас не толькі праўдзівай афрыканскай спякотай, але таксама няспыннай гамонкай вялікага натоўпу гандляроў, якія дакучліва прыставалі са сваімі таварамі. Перакупшчыкі звярталіся да нас на ламанай французскай і англійскай мовах, цягнулі за рукі, кожны ў свой бок, тузалі назойліва за полы пінжакаў, утыкалі нам у рукі свой кепскі тавар. Часам сярод гэтай тандэты, уяўляючай сабой найчасцей вырабы з казлінай або аслінай скуры, вырабы з меднай бляхі: пярсцёнкі, нашыйнікі, бранзалеты са святымі жучкамі-скарабеямі — можна знайсці нейкі каштоўны выраб егіпецкага рамесніка. Аднак хто ж будзе здарма траціць час, калі ў гэтай краіне пірамід і вярблюдаў чакае на нас столькі хвалюючага і цікавага. Але вось партовая ахова, узброеная ў вялізныя вінтоўкі, мусіць яшчэ з часоў першай сусветнай вайны, адганяе ад нас шумную кампанію перакупшчыкаў, робячы нам праход да аўтакара.

Ужо першае сутыкненне з Егіптам у александрыйскай прыстані адразу ўвяло нас — прышэльцаў з Польшчы — у гэтую дзівосную краіну. Усё тут навокал было «іншае», «своеасаблівае». Егіпет, які некалькі год таму назад пазбыўся ўплываў англійскіх каланізатараў, уяўляе сабою яшчэ і сёння краіну вялікіх кантрастаў — багацця і часам страшэннай галечы — гэтых невядомых для нас з'яў. Вось побач легкавых машын, найноўшай маркі, якія стаяць радамі ля марскога берага, круцяцца шыкоўна разадзетыя людзі, а крыху далей стаяць убогія возікі партовых носчыкаў, конныя дрожкі і нейкія старасвецкія павозкі. Іх уласнікі апранутыя ў лахманы, а нават у... піжамы. Каля раскошных жыллёвых пабудоў стаяць і бедныя чыншавыя дамы, ці ўбогія халупкі з гліны...

Плывучая крама ў александрыйскім порце.

Гэты дзіўны калейдаскоп уражанняў, гэтыя кантрасты партовага квартала амаль паўтарамільённага горада — гандлёвай сталіцы Егіпта — спадарожнічаць будуць нам праз увесь час пабыўкі ў дзяржаве Фараонаў.

...І вось імчымся па асфальтавай маставой прыморскага бульвара. Мінаем незлічоную колькасць багатых магазінаў, рэстаранаў, гасцініц, якія змяшчаюцца ў велізарных будынках. Усюды поўна сонца, пранікаючага ў кожную шчылінку пабудоў, якія блішчаць белізной тынкаў. А з другога боку бульвара бірузовае мора, поўнае рознакаляровых лодак і рознакаляровых цел. Гэта не перавелічэнне, мы праязджаем міма славутых александрыйскіх пляжаў, якія цягнуцца кіламетрамі праз увесь горад. Яны амаль праз цэлы год напоўнены людзьмі. Пляжы ўяўляюць сабою жывое клішэ, якое дакладна адлюстроўвае этнаграфічны склад насельніцтва, пражываючага ў Егіпце: ад белага колеру твару еўрапейца, праз аліўкавую скуру мясцовых арабаў да эбанавай чорні афрыканцаў — усё гэта пераплятаецца тут у адзін маляўнічы ўсходні дыван, творыць экзатычнае, незабыўнае відовішча, якое рэдка дзе можна сустрэць. Гэтая экзотыка набывае яшчэ большай сілы, калі наш аўтакар аддаляецца ад мора, накіроўваючыся ў бок арабскіх кварталаў.

Фрагмент арабскай вуліцы.

Усё менш і менш бачым прыгожых магазінаў, багатых рэстаранаў, пышных гасцініц, ці легкавых машын. Яны ўступаюць месца конным дрожкам, убогім возікам, якія цягнуць вынослівыя аслякі, або проста веласіпедным рыкшам. Часцей можам тут сустрэць жанчыны ў чорным адзенні, з закрытымі вуалькай тварамі. Яны нясуць збаны з вадою, карзіны, напоўненыя паўднёвымі фруктамі. У арабскіх кварталах мужчыны ў асноўным ходзяць у туніках, многія ж апранаюцца ў традыцыйныя ўборы бедуінаў...

Мы працягваем пільна наглядаць вуліцы, па якіх паволі, не спяшаючыся, ідуць людзі. Вось уступіў памалу месца нашаму аўтакару нейкі прадаўшчык кветак і кавы, а крыху далей веласіпедыст з бестурботнай мінай перакідае з рукі на галаву паднос з бутэлькамі, а пасля быццам фокуснік схапіў у паветры кошык з пасудаю, кінуты нейкім прадаўшчыком, і едзе далей, спрытна абмінаючы людзей, дрожкі, павозкі. Ніхто на яго не звяртае ўвагі. Відавочна гэта нармальная з'ява на арабскай вуліцы.

Навокал нас штораз больш дзіўных рэчаў і з'яў. Свет стаецца нейкі зачараваны, казачны, быццам мы адступілі на цэлыя стагоддзі.

Хочам выйсці з аўтакару, змяшацца з гэтымі людзьмі, аднак наш праваднік кажа, што шкада часу. Трэба ж яшчэ наведаць палац Фарука, славутыя александрыйскія катакомбы, а заўтра раніцай накіравацца ў Каір. Аднак удалося нам знайсці некалькі свабодных гадзін, хаця каб на кароткі час адчуваць сябе часцінкай гэтага дзівоснага свету.

М. ЧАЙКОЎСКІ
фота аўтара

УСЯКАЯ ЎСЯЧЫНА

■ Хто жадае быць членам лонданскага клубу «Яны з перад XIV стагоддзя» мусіць абавязацца, што не будзе карыстацца з цывілізаваных абсталяванняў адкрытых пасля XIV стагоддзя. Апошнім часам клуб выключыў са сваіх радоў двух членаў за тое, што яны скарысталі з тэлефону.

■ Два мільёны пігулак налічвае ў кожную гадзіну спецыяльная машына заінсталяваная ў адной з фармацэўтычных фабрык у ЗША. Заступае яна не толькі цэлую брыгаду рабочых, але таксама працуе значна дакладней ад людзей.

■ Самы далёкі праплыў у Еўропе даканаў савецкі спартсмен Іскандэр Файзуллін. Па рацэ Амур ён праплыў 200 кіламетраў, затраціўшы на гэта 26 гадзін.

■ Нядаўна ў Кубінскай рэспубліцы на цэнтральным палігоне крэпасці Ла Кабанья ў правінцыі Гавана адбылася цікавая цырымонія.

Артылерысты закончылі курс падрыхтоўкі. 28 воінаў перад ад'ездам рашылі ў адзін дзень пажаніцца са сваімі нявестамі. 28 пар прайшлі пад аркай са ствалоў гармат і па дыване з кветак.

У час цырымоніі шлюбу.

АБ ЧЫМ ДОБРЫ ГАСПАДАР ВЕДАЦЬ ПАВІНЕН

ПРЫПАМІНАЕМ ПРА СТОНКУ

(КАЛАРАДСКІ ЖУК).

Вельмі важнае, каб летам люстрацыя бульбянога поля была праведзена ўсюды. Найлепш гэта рабіць цэлай вёскай. З асаблівай увагай трэба пераглядаць берагі палёў, бо там найбольш асядаюць жукі, якія пералятаюць з іншых месц. Пераглядаючы палі, трэба помніць, што стонка складае яйкі на ніжнім баку лістоў. Таксама трэба помніць і аб тым, што стонка не любіць холаду і дажджу. Яна тады хаваецца, і яе цяжка знайсці. У сонечныя цёплыя дні жукі стонкі выходзяць на верх, і тады іх знайсці лягчэй. Знойдзеную стонку ці ліст з яе яйкамі трэба ўкінуць у бутэльку з атрутнай вадкасцю.

Нельга выносіць з поля жывой стонкі

Самыя грозныя месяцы — гэта **май** (жукі выходзяць з зямлі), **чэрвень** (стонка складае яйкі), **ліпень** (вусені, народжаныя з яек з'ядаюць бульбу, і хаваюцца ў зямлю, замяняюцца ў лічынку), **ліпень — жнівень** (з лічынкі вырастае дарослы жук, які пачынае знішчэнне). Таму, менавіта, у гэтыя месяцы патрэба асаблівага намагання ў барацьбе са шкоднікам.

А вось як выглядае стонка ў паасобных стадыях развіцця. Побач падаем іншага жука — божую кароўку, якая ва ўсіх стадыях развіцця падобная на стонку. Але ёсць розніца і аб ёй трэба помніць для таго, каб не нішчыць божай кароўкі — карыснай для чалавека.

вл.

Стонка і божая кароўка павялічаны (дарослыя жукі, вусені і лічынкі)

Стонка і божая кароўка ў натуральнай велічыні (дарослыя жукі, вусені, лічынкі).

БАРАДАЎКІ І ІХ ЛЯЧЭННЕ

Барадаўкі бываюць некалькі відаў. Так званыя звычайныя барадаўкі — гэта сасочкападобныя разрастанні велічынёй ад прасянага зерня да гарошыны і больш буйных размераў. Іх бывае памногу пераважна на бакавых паверхнях пальцаў, а таксама на падэшвах, на тыльных паверхнях ступні і іншых месцах. Звычайныя барадаўкі найчасцей сустракаюцца ў дзяцей. Прычына іх узнікнення невядома. Вылечваюць іх прыпяканнем электрычнай іголкай (каагуляцыя). Прыпякаюць старыя барадаўкі, а маладзейшыя пасля гэтага часта знікаюць самі. Трэба, каб лячэнне праводзіў урач.

Старэчыя барадаўкі — акруглыя або няправільнай формы, велічынёй з чачавіцу, узвышэнні бураватага або чорнага колеру — з'яўляюцца звычайна ў пажылых людзей на тыле кісцей, на скронях, спіне, грудзях і іншых частках цела. Месцы, дзе ўзніклі такія барадаўкі, намыльваюць і потым праціраюць серна - саліцылавай маззю.

Культурнае жыццё Сухініч

Цяга да культуры ў нашай вёсцы з'явілася з устанаўленнем народнай улады. Ініцыятарам у гэтым напрамку была моладзь. Пад кіраўніцтвам былога салдата Савецкай Арміі Ул. Сакалоўскага, яна ў першыя пасляваенныя гады паставіла шэраг п'ес: «Маці», «Сталёвы конь», Вяселле Яглы», «Акно ў лес», «Дачка млынара» і «Пяюць пеўні».

У апошні час, калі паўстаў гуртоk БГКТ, за гэту справу ўзялося малодшае пакаленне. Яно паказала такія п'есы, як «Такія сабе хлопцы», «Прымакі», «Паўлінка», «Боты», «Міхалка». Беларускія п'есы сярод тутэйшага насельніцтва карыстаюцца вялікай папулярнасцю. Самадзейнікі наведалі і іншыя вёскі, як Гураны і Вараняны. Усюды іх сустракалі з энтузіязмам. У абмен самадзейны гурток з Варанян наведаў і нашу вёску.

Народная ўлада дала магчымасць разгарнуць беларускую культуру, чаго не было раней, за санацыі. Гурток наш налічвае 31 асобу. Сходы гуртка адбываюцца амаль кожны месяц. На гэтых сходах бываюць цікавыя спрэчкі і прапановы.

Супольная мэта ўсёй моладзі нашай вёскі, гэта пабудова святліцы. Гэта першая праблема далейшай працы. Была надзея, што Грамадская рада ў Бабіках прыдзе з дапамогай, але нічога з гэтага не выйшла, а калі намаганні ў гэтым напрамку ўзрaслі і людзі былі гатовы на ўласны кошт будаваць, дык трэба паскакаць, каб у бюро архітэктуры дазвол атрымаць. Да сённяшняга дня участак, вызначаны на пабудову, пустуе. А шкада.

Гурток БГКТ намагаецца павялічыць колькасць падпісчыкаў «Нівы», а таксама заахвочвае мясцовых жыхароў да чытання кніжак. Мясцовая бібліятэка мае 200 кніжак, у тым ліку 40 беларускіх. Налічваецца ў ёй 50 сталых чытачоў, з якіх у чытанні беларускай літаратуры выдзяляюцца Я. Цілюлька і А. Тур. У бібліятэцы ёсць таксама 30 сельскагаспадарчых пазіцый, на жаль імі ў нас яшчэ мала цікавяцца.

Уладзімір Цілюлька.

А хто наступны пойдзе працертым следам?

Цікавую і карысную акцыю правяла нядаўна Павятовая рада нарадовая ў Гайнаўцы, а дакладней — Аддзел гандлю і прамысловасці. Была гэта ўсеагульная акцыя збору металалому. Ахапіла яна горад Гайнаўку з акраінамі і бліжэйшыя вёскі: Навасады і Дубіны і адбылася ў нядзелю. Арганізатары слушна звярнуліся ў першую чаргу да школ, да іх кіраўніцтва, каб менавіта школы памаглі ў распрапагаванні самой акцыі і ў зборы металалому. Як паінфармаваў мяне павятовы ўпаўнамочаны па справах металалому Андрэй Дацкевіч, дырэктары Гайнаўскіх школ адобрылі акцыю і вельмі прычыніліся да яе добрых вынікаў. Напярэдадні акцыі вучні разносілі і сваім бацькам і суседзям карткі, у якіх гаварылася, каб кожны сабраў злом са свайго панадворка і выклаў насупраць свайго дома на вуліцы. У вызначаны дзень самаходы ездзілі па гораду і падбіралі выкладзены злом. Самаходы свае для акцыі адступілі на гэты дзень многія ўстановы і прадпрыемствы Гайнаўкі, за што і ім належыцца падзяка.

Вучні Гайнаўскіх школ і бліжэйшых вёсак правялі збор металалому школамі. Разыходзілася тут аб спаборніцтва, якая школа больш збярэ.

Акцыя, як бачым, у сваёй істоце ўжо заслугоўвае на пахвалу і пераймание, але тым больш прыгожай і пажаданай яна нам пакажацца, калі скажам, што злом сабраны ў акцыі прызначаецца **на будову школ «Тысячагоддзя».**

А, несумненна, самым радасным будзе тое, што акцыя дала багаты плён — 22 тоны металалому. 20 тон — Гайнаўка, 1,5 тоны — вёска Дубіны, 0,5 тоны — вёска Навасады.

Мяне асабіста інтрыгуе адно пытанне: які наступны павет пойдзе следам Гайнаўскага? **В.Л.**

У Міхалоўскай бібліятэцы. Фота: Г. Рагазінскі

Чаго яшчэ можна пажадаць?

Беларуская эстрада «Лявоніха» за кароткі час свайго існавання паспела ўжо здабыць у гледача гарачую сімпатыю. З тым большай адказнасцю павінны ставіцца да сваёй працы нашыя артысты.

Справа перш за ўсё ў падборы рэпертуару.

Цудоўныя беларускія песні ў прыемным выкананні не заўсёды спалучаюцца з трапным і прыгожым гумарам. Справа ў тым, што большую частку гледачоў складаюць вучні падставовых школ, якія часта не разумеюць гэтага гумару, а калі і разумеюць, то не заўсёды ён ідзе ім на карысць. Таму трэба было б, у меру магчымасцей, хаця сатырычную частку канцэртаў дапасаваць да інтарэсаў школьнікаў.

Пажадана было б, каб і аўтары некаторых гумарыстычных урыўкаў адносіліся больш самакрытычна да сваёй творчасці, каб часам і ім, як бракаробам, не прышлося «радзіць з бракамі дзяцей»...

У новым рэпертуары побач з прыгожымі песнямі хацелася б пачуць прыгожае беларускае мастацкае слова ў добрым выкананні, пачуць сапраўды прыгожую дыкцыю, убачыць добрыя сцэнічныя валёры. Хацелася б адчуць, што беларускае слова артысты трымаюць сапраўды на вышыні. **А. Ч.**

По слядах нашых інтэрвенцый

Басейн поўны

У адказ на нашую інтэрвенцыю ў справе пустога супрацьпажарнага басейна ў Сукавічах (Сакольскі павет) Павятовая камэнда пажарных стражаў у Саколцы паведамляе, што басейн цяпер напоўнены вадой і яна не працякае. **вл.**

На карысць жыхарам

Нядаўна ў Чахах - Арлянскіх (Гайнаўскі павет) была адчынена новая крама. Дагэтуль жыхары вёскі за кожнай дробяззю хадзілі некалькі кіламетраў у Палічну, або ў Дубічы-Царкоўныя. Цяпер ёсць свая крама. Яна паўстала дзякуючы ініцыятыве Павятовага праўлення грамадскіх кааператываў.

Мікалай Панфілюк

Заслужаная пашана

Міколу Сідорскага з Пілік у наваколлі добра ведаюць не толькі як добрага актывіста Саюза сялянскай моладзі і таленавітага арганізатара мастацкай самадзейнасці ў сваёй вёсцы. Яго ведаюць яшчэ як народнага засядацеля ў павятовым судзе ў Бельску. Ён, народны засядацель, служыць многім сваёй парадай, а на судзе ўнікліва падыходзіць да кожнай справы. **м.х.**

»Сохнуць« камені

Непадалёк Прэзідыума ГРН у Баратынцу Рускім (Сямяціцкі павет) шмат ляжыць каменняў падрыхтаваных на пабудову 0,5 км дарогі ад вёскі да шашы. Аднак дарогі не будуюць, а каменняў робіцца ўсё менш і менш з кожным месяцам. І так яны «высахнуць», калі Прэзідыум ГРН не зацікавіцца гэтым. **м. х.**

Якая абыякавасць!

10 год таму назад у Чыжыках было крыху грамадскай ініцыятывы. Тады з суседняй вёскі быў перавезены пусты дом. Яго злажылі і накрылі. Неабходна было яго выканчыць. І вёска мела б сваю святліцу. Больш таго, былі падрыхтаваны матэрыялы на выканчэнне. Але будынак гэты стаіць як сірата да сённяшняга дня. Не выканчаны, без вокан, а страха зусім дзіравая. Матэрыял да выканчэння ўсё больш і больш «улятучваецца». І гэта зусім нікога не хвалюе: ні солтыса, ні раднага, ні партыйную арганізацыю, ні Прэзідыум ГРН у Новаберазове, ні павятовыя ўлады ў Гайнаўцы. Якая абыякавасць! Чаму гэта так? **м. х.**

Новы сельгасгурток на Сакольшчыне

Нядаўна ў Талькоўшчыне арганізаваўся сельскагаспадарчы гурток. На старшыню выбралі ўсімі паважанага ў вёсцы Уладзіміра Мушынскага. Гэта 112 сельгасгурток у Сакольскім павеце. **(м.х.)**

Людзі шукаюць бяду

НЕ ПАЙШЛО «ЯК ПА МАСЛЕ».

Францішак Бянеўскі з Бельска (вул. Боцькаўская № 20) працаваў тэхнічным кіраўніком малачарні ў Бельску. Малачарня, гэтая, між іншым, прадукуе і масла. Менавіта на масле захацеў зарабіць несумленны кіраўнік. Папраўляючы справаздачныя рапарты свайго майстра, ён прысвоіў сабе 30 кг масла, вартасць якога — 2100 зл. Камбінатарства Ф. Бянеўскага хутка выкрыла Бельская міліцыя, а павятовы пракурор прыказаў устанавіць над ім пастаянны міліцэйскі дагляд.

СПЕКУЛЯНТ

Вацлаў Бакун з Заблудава ездзіў амаль па цэлым Беластоцкім ваяводстве ды скупляў баранія і цялячыя скуры. Затым іх вырабляў і прадаваў. Усё гэта Бакун рабіў без ніякага дазволу. Яго спекулянцкую дзейнасць нядаўна спыніў пракурор.

УВАГА, ГАРЫЦЬ!

На працягу двух дзён (14—15 чэрвеня) у Беластоцкім ваяводстве запісалі 6 пажараў. Прычынай трох пажараў быў гром, адзін выклікалі дзеці, а прычыну апошніх міліцыя яшчэ дакладна не ўстанавіла. Затраты сягаюць трохсот тысяч злотых.

П. БЯДА

Пра золата і зайздрасць

(Працяг са стар. 3)

ла жонка бліноў. Загарнуў іх малодшы паляўнічы ў хусцінку, запрог каня і ў лес паехаў.

Старэйшы паляўнічы, седзячы на гуле золата, таксама думаў, як пазбыцца малодшага і самаму ўсё золата загарнуць.

Прыехаў малодшы паляўнічы на паляну і кажа:

— Прывёз я табе бліны грэчаныя. Але пад'ясі, як на воз золата ўзвалім.

— Добра, — кажа старэйшы паляўнічы, і ўзяліся яны за работу.

Палажылі золата на воз і рушылі ехаць. Тады старэйшы паляўнічы, астаўшыся ззаду, узняў стрэльбу і застрэліў малодшага. Завалок забітага ў яму, дзе золата было і заваліў. А сам сеў каля воза і стаў бліны есці. Тут і ён ногі выцягнуў. Стаяў воз з канём да ночы. А калі змяркацца пачало, прывалаклася зграя ваўкоў і каня зарэзала. Доўга яшчэ ляжала золата на возе. Але з часам воз згніў і золата на зямлю звалілася. Не было яно ўжо золатам, а ў звычайны камень абярнулася, гледзячы на тое, як людзі з-за яго адзін другога забіваюць.

Ляжыць і па сённяшні дзень той камень на Воўчай паляне ў нашым лесе.

Апрацаваў Алесь Чабор

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.

Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2.40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14 40 zł. rocznie — 28.80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.

Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiebiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wilcza 46 Nr konta PKO 1-6-100024

Zamówienia z krajów europejckich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa. Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie: 5 $ — w USA.

Nakł. 5000. Bltk. B-3

Стары метад падпарадкавання сабе краін Лацінскай Амерыкі: палоханне камунізмам.

У СУДЗЕ

Трахіма судзілі за тое, што біў жонку.

— Навошта вы па-п'янаму б'еце жонку? — пытае суддзя.

— Таму, што па-цвярозаму я ёй ніколі не даю рады, — адказаў Трахім.

Васіль Іванюк
Пасынкі

ДОБРАЯ РАДА

Дзяняну трэба было пераехаць раку. Але ў яго не было грошай, заплаціць перавозчыку. Ён яму і кажа:

— Як перавязеш, дам табе вельмі добрую раду.

Пераехаўшы на другі бок Дзямян сказаў:

— Без грошай нікога не перавозь, бо не будзеш мець з чаго жыць.

Віктар Сцепанюк
Давідавічы

ЗАЛЮШЧЫЎШЫ ВОЧЫ

— Татка, ці можаш ты падпісацца заплюшчыўшы вочы? — пытае Коля.

— Вядома, што магу.

— Ну дык заплюшч вочы і падпішыся ў маім школьным дзённічку, — сказаў Коля.

Янка Здаоўскі
Альхоўка.

ВУЧЫЦЬ ПЛЫВАЦЬ

Сядзіць чалавек на мосце і лапае рыбу вудачкай. Едзе міліцыянер.

— Маеце карту рыбацку? — пытае ён селяніна.

— Не.

— Дык навошта лапаеце рыбу?

— А я зусім рыбы не лапаю, толькі чарвяка вучу плываць, — адказаў селянін.

Жэнік Трахімчук,
Лука

— Я перш за ўсё цаню якасць.

МАЦІ І СЫН

— Ты мяне зусім не слухаеш, — кажа маці 5-гадоваму сынку. — Я праз цябе без пары пасівею.

— Ага, а чаму ты не слухалася бабулі? — пытае сын. Паглядзі якая яна сівая.

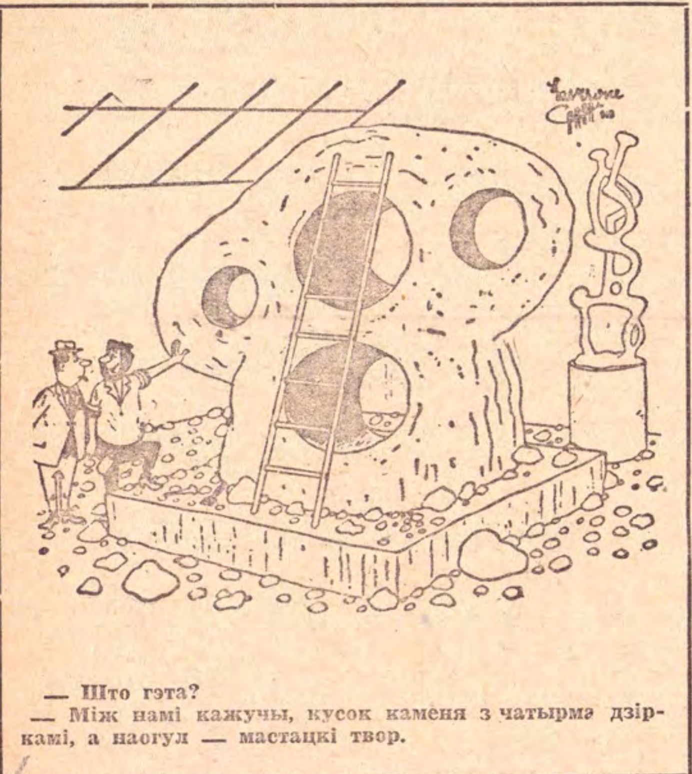
Янка Ясьвіловіч
Пасынкі

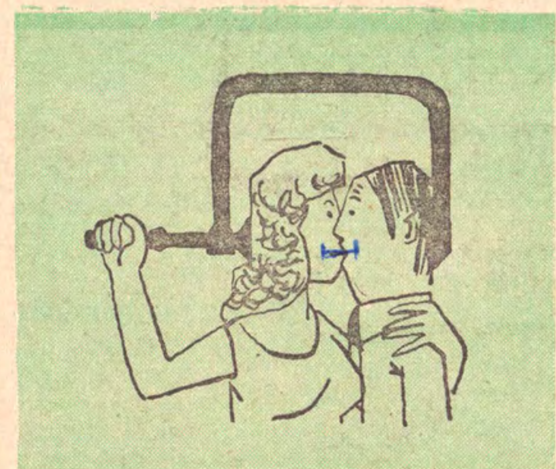
АДКАЗАЎ

— Міша, бачыў ты калі мяне бруднага?! — пытае разгневаны бацька сына.

— Але ж я цябе яшчэ не ведаў, калі ты быў такі малы як я, — адказаў сын.

Янка Здаоўскі
Лесна

— Што гэта?
— Між намі кажучы, кусок каменя з чатырма дзіркамі, а наогул — мастацкі твор.

Спосаб на нясмелага

СПРЭЧКА ГРЫБОЎ

У лесе пасля ночкі
Выраслі грыбочкі.
І давай спрачацца,
Давай выхваляцца.
Узяўшыся пад бокі,
Баравік высокі
Пад сасной кудлатай
Крычыць зухавата:
— Я за ўсіх дужэйшы,
За ўсіх прыгажэйшы.
Днём мне па галоўцы
Гладзіць промнем сонца
Шчабеча з усмешкай
Яму сыраежка:
— Ты ад сонца звянеш,
Дзе вады дастанеш?
У мяне ж на спінцы
Ямачка — карытца,
Я магу напіцца
Кожны дзень вадзіцы.
Во, зірні, расінка
З дрэва—кап—на спінку.
Рыжык тут з-пад моху
Паказаўся троху.
Ну, а нос ягоны,
Як бурак чырвоны.
—Ха-ха-ха, — Смяецца,—
Дайце наглядзецца
Мне на сыраежку.
На яе ўсмешку.
Ой, куды ты варта,
Белая, як вата.
Ты хвалько, сястрыца,
Што з т..е вадзіцы?
Я — другая справа.
Бачыш ты, як жвава
Рухаюцца плечы
Над імхом старэчым.
У плячах жа — сіла,
Кроў цячэ па жылах..
Тут грыбы - лісічкі
Вылезлі з іглічкі:
— Ох ты, рыжы рыжык,
Падыдзі к нам бліжай,
Падстаў сваё вуха,
Лісічак паслухай:
Пройдзе пару ночак,
Чарвякі паточаць
Твае плечы, жылы,
Прапападзеш ты, мілы
А мы ўсё лета
Будзем расці гэтак.
Чарвякі мінаюць,
Нас не аб'ядаюць...
— Ох, як пасля ночкі
Многа тут грыбочкаў! —
Чуецца ў лесе
Галасок Алесі.
І ад сполаху прынік
Да зямлі баравік.
І прапала ўсмешка
З твару сыраежкі.
Рыжык напужаўся,
Зноў пад мох схаваўся.
Прыціхлі лісічкі,
Жоўтыя сястрычкі...
Ўсіх знайшла Алеся
У сасновым лесе

ВІКТАР ШЫМУК

ЦЫРУЛЬНІКІ

Зразумела, што без цырульніка ў вёсцы дрэнна. Мужчыны яшчэ неяк абыходзяцца. Адзін другому скарочвае чупрыну. І хоць пасля такой стрыжкі не пакажашся ў горадзе, але ў вёсцы хадзіць можна — коні не палохаюцца.

З жанчынамі горш атрымоўваецца. Прадстаўніцы прыгожага полу таксама карыстаюцца ўзаемадапамогай ва ўкладанні прычоскі. Але пасля такога саматужніцтва, ніякага гонару жанчыны не адчуваюць. Іншая справа, калі цырульнік валасы скароціць, дзе трэба падкруціць, або конскую грыўку на лоб апусціць. Ён і брыўкі з вейкамі падфарбуе, духамі абвее ды яшчэ поспеху ў мужчын пажадае.

Выходзячы ад такога цырульніка кожная жанчына высока галаву трымае, быццам кажучы:

— Калі ласка, глядзіце і захапляйцеся, толькі рукі пры сабе трымайце. Не для пса калбаса, — маўляў.

Дацэньваючы ролю цырульніка, нашыя вясковыя ўлады пачалі шукаць спецыяліста па жаноча - мужчынскай частцы. Некалькі год таму назад быў у нас цырульнік з дыпломам. Але ў жаночай псіхіцы разбіраўся слабавата і гэта яго згубіла. Аднойчы, перад карнавалам, ён парабіў дзяўчатам і замужнім адзінакавыя прычоскі. З гэтай прычыны было шмат непаразуменняў і цырульнік вымушаны быў пакінуць гасцінную вёску. Нашых жанчын проста халера бярэ ад серыйнай прадукцыі.

На маю думку, няма ў нас такога мужчыны, які б адважыўся сказаць сучаснай жанчыне, што яе прычоска зусім не да твару. Сказаўшы нешта такое мужчына можа не лічыць на ўвагу жанчыны. Кожнай жа Еве хочацца выглядаць так, каб суседак зайздрасць душыла.

Мужчына з дыпламацыяй, убачыўшы на жаночай галаве нешта напамінаючае стог сена, абавязаны зрабіць крок назад, ахнуць і сказаць, што прычоска Бардот надаецца туфлі чысціць уласніцы гэтакай галавы. Думаю, што чытачы зразумелі, як важна мець у вёсцы адпаведнага цырульніка з жаночымі кваліфікацыямі. Таму не трэба здзіўляцца нашай радасці, калі мы адшукалі такога майстра.

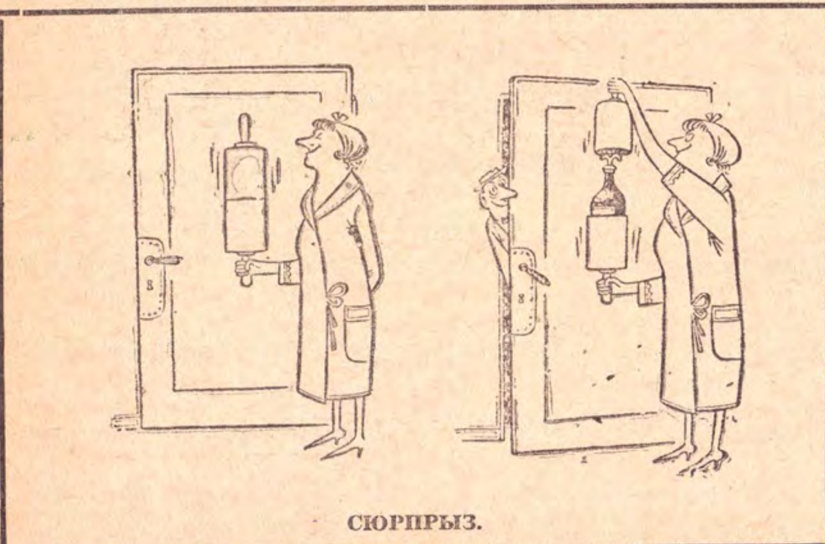
У дзень адкрыцця цырульні, першая кліентка выйшла адтуль з галавой поўнай закрутак, як у сапраўднага пудзеля. Другая жанчына таксама прыдбала сабачу прычоску. Наступным увайшоў сакратар. Перад цырульняй стаяла чарга. Калі сакратар выйшаў з прычоскай «пад драбіну», дзе кожны след ножніцаў быў выразна прыкметны, нехта сказаў:

— Партач, а не майстар.

— Дык гэты ж майстар у нашай спулдзельні авец стрыг. Яго за п'янства мы выкінулі, — сказаў прыезджы чалавек.

Людзі добрыя, бывае парой, што розныя самазванцы стрыгуць нас, як авец. Выманьваюць ад нас цяжка запрацаваныя грошы, а мы пазнаем гэта, але пасля стрыжкі.

Дзядзька Лявон

СЮРПРЫЗ.